

26 august – 1 septembrie

Cele două legăminte

Textul de memorat: „*Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobozi.*” (Galateni 4:31)

Creștinii care resping autoritatea Vechiului Testament consideră că darea Legii pe Sinai e incompatibilă cu Evanghelia. Ei trag concluzia că legământul încheiat pe Sinai este simbolul unei perioade, al unei dispensațiuni, în care mântuirea se baza pe ascultarea de Lege. Ei susțin că oamenii din vremea aceea nu au reușit să respecte cerințele Legii și că, din acest motiv, Dumnezeu ar fi încheiat un legământ nou, un legământ al harului, prin meritele lui Isus Hristos. Prin urmare, ar exista două legăminte: vechiul legământ, bazat pe Lege, și noul legământ, bazat pe har.

Concepția aceasta este foarte răspândită, dar este greșită. Mântuirea nu a fost niciodată oferită pe baza ascultării de Lege, iudaismul a fost încă de la început o religie a harului. Legalismul cu care s-a confruntat Pavel în Galatia era o pervertire atât a creștinismului, cât și a iudaismului autentic. Cele două legăminte nu reprezintă două perioade distincte din istoria omenirii, ci două atitudini distincte ale omului. Ele reprezintă două tipuri diferite de a ne raporta la Dumnezeu, tipuri apărute încă de pe vremea lui Cain și Abel. Vechiul legământ îi reprezintă pe aceia care, asemenea lui Cain, se bazează în mod greșit pe ascultarea lor ca mijloc de a-I fi plăcuți lui Dumnezeu; de partea cealaltă, noul legământ reprezintă experiența celor care, la fel ca Abel, se bazează în întregime pe harul lui Dumnezeu care va face tot ce a promis.

Duminică, 27 august – Despre legământ

Mulți consideră că pasajul din Galateni 4:21-31, în care Pavel interpretează istoria lui Israel, este cel mai dificil pasaj din această epistolă, pentru că aici se aduce un argument complex, pentru a cărui înțelegere avem nevoie de cunoștințe temeinice despre respectivele personaje și evenimente din Vechiul Testament, dar mai ales despre noțiunea de legământ.

Cuvântul ebraic tradus prin „legământ” este *berit*. El apare de aproximativ trei sute de ori în Vechiul Testament și are sensul de „contract”, „învoială”, „înțelegere”. Mii de ani, legămintele au avut un rol esențial în stabilirea relațiilor dintre popoarele din Orientul Apropiat. Expresia uzuală era „a tăia” un legământ, deoarece procesul era însoțit frecvent de înjunghierea unor animale, ca ilustrare a ceea ce urma să i se întâmple celui care nu-și respecta cuvântul sau angajamentul.

„De la Adam și până la Isus, Dumnezeu a păstrat legătura cu omenirea prin intermediul unei serii de făgăduințe solemne care aveau în centru un Răscumpărător care urma să vină și care au culminat cu legământul davidic (Geneza 12:2,3; 2 Samuel 7:12-17; Isaia 11). În timpul captivității babiloniene, Dumnezeu le-a promis israeliților că va face cu ei un «legământ nou», mai eficient (Ieremia 31:31-34), în care se face referire la venirea lui Mesia, din casa lui David (Ezechiel 36:26-28; 37:22-28).” – Hans K. LaRondelle, *Our Creator Redeemer*, p. 4

1. Ce i-a oferit Dumnezeu omului la creațiune și ce i-a interzis? Geneza 1:28; 2:2,3,15-17.

La creațiune, Dumnezeu l-a binecuvântat pe om și i-a dat stăpânire asupra pământului și viețuitoarelor de pe el. De asemenea, i-a dăruit căsătoria, munca fizică și Sabatul împreună cu porunca de a nu mânca din pomul cunoștinței binelui și răului. Principiul era: „Ascultă și vei trăi!” Deoarece lumea creată era în armonie cu Dumnezeu, oamenilor nu li s-a cerut imposibilul. Înclinația lor naturală era să asculte. Cu toate acestea, Adam și Eva au ales să facă ceva ce nu era natural și, prin acest act, au făcut ca urmașii lor să aibă tendința de a nu asculta. Dumnezeu a trebuit să găsească o cale de refacere a relației pe care Adam și Eva o pierduseră. Atunci le-a dat făgăduința unui Mântuitor (Geneza 3:15).

Ce cuvinte din Geneza 3:15 ne trimit cu gândul la speranța pe care o avem în Hristos?

Luni, 28 august – Legământul cu Avraam

2. Ce făgăduințe i-a făcut Dumnezeu lui Avraam? Care a fost răspunsul lui? Geneza 12:1-5

Primele făgăduințe pe care i le-a făcut Dumnezeu lui Avraam constituie unul dintre cele mai frumoase pasaje ale Vechiului Testament. Ele ne vorbesc despre harul Său. Dumnezeu face aceste promisiuni, nu Avraam. Omul nu a făcut nimic pentru a câștiga sau a merita favoarea lui Dumnezeu. Nu există niciun indiciu că Dumnezeu și Avraam ar fi stabilit împreună termenii acestei înțelegeri. Dumnezeu face făgăduințele, iar Avraam este chemat să creadă că ele sunt sigure și să dovedească această credință, lăsându-și rudele (la vârsta de șaptezeci și cinci de ani!) și pornind spre țara promisă.

„Prin «binecuvântarea» rostită asupra lui Avraam și, prin el, asupra tuturor ființelor omenesti, Creatorul Și-a reafirmat planul de a-i răscumpăra pe oameni. El i-a binecuvântat pe Adam și pe Eva în Paradis (Geneza 1:28; 5:2) și apoi «a binecuvântat pe Noe și pe fiii săi» după potop (9:1). În acest fel, Dumnezeu a clarificat făgăduința anterioară referitoare la un Salvator care avea să răscumpere omenirea, să distrugă răul și să refacă Paradisul (Geneza 3:15). El a confirmat promisiunea Sa de a binecuvânta «toate familiile», în planul Său universal.” – Hans K. LaRondelle, *Our Creator Redeemer*, pp. 22–23

3. După zece ani în care a așteptat ca fiul promis să se nască, ce întrebări avea Avraam în legătură cu făgăduința lui Dumnezeu? Geneza 15:1-6

Este ușor să îl laudăm pe Avraam pentru credința lui, dar uităm că și el a avut întrebările și îndoielile lui. Credința lui era în creștere. În Geneza 15:8, el spune ceva asemănător cu ceea ce spune tatăl din Marcu 9:24: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!” Dar Dumnezeu îl asigură cu îndurare de certitudinea promisiunii Sale, prin încheierea unui legământ oficial (Geneza 15:7-8). Lucrul surprinzător din acest pasaj nu este faptul că Dumnezeu intră în legământ cu Avraam, ci dispoziția Sa de a intra în acest legământ. Conducătorii antici din Orientul Apropiat nu puteau accepta ideea de a încheia o învoială cu supușii lor, dar Dumnezeu nu numai că Și-a dat cuvântul, ci, prin trecerea simbolică a flăcărilor printre animalele despicate, a jurat pe viața Sa că îl va împlini. În final, Domnul Isus Și-a dat viața pe Calvar, transformând făgăduința în realitate.

În ce domenii trebuie să manifesti credință și să crezi un lucru care pare imposibil? Cum te poți deprinde să îți păstrezi credința, orice ce s-ar întâmpla?

Marti, 29 august – Avraam, Sara și Agar

4. De ce dezaprobă Pavel incidentul cu Agar? Ce adevăr semnificativ referitor la mântuire vrea să sublinieze prin evocarea acestei istorii din Vechiul Testament? Galateni 4:21-31; Geneza 16.

Agar este amintită în Geneza în legătură directă cu eșecul lui Avraam de a crede în făgăduința lui Dumnezeu. Ea era o sclavă egipteană pe care probabil că Avraam o primise în dar de la faraon, din pricina Sarei, un eveniment asociat cu primul lui act de necredință (Geneza 12:11-16).

După ce a așteptat zece ani ca fiul promis să se nască, Sara a tras concluzia că era stearpă. Crezând că Dumnezeu avea nevoie de ajutor, Sara i-a dat-o pe Agar lui Avraam ca țiitoare. Lucrul acesta sună ciudat astăzi, însă planul ei era destul de ingenios. Potrivit tradițiilor antice, sclava putea fi mamă-surogat pentru stăpâna ei stearpă. Copilul care avea să i se nască lui Agar, urma să fie considerat copilul stăpânei. Agar a născut într-adevăr un fiu, dar nu el era fiul făgăduit de Dumnezeu.

Relatarea aceasta ne arată cum, în situații descurajatoare, chiar și un mare om al lui Dumnezeu poate avea momente de îndoială. În Geneza 17:18,19, Avraam îi cere lui Dumnezeu să îl accepte pe Ismael ca moștenitor al lui, dar Domnul respinge, bineînțeles, această ofertă. Singurul element „miraculos” în nașterea lui Ismael a fost dispoziția Sarei de a-i oferi soțului ei o altă femeie! Nașterea acestui copil nu avea nimic extraordinar: era

un copil născut „în chip firesc”. Dacă Avraam ar fi avut încredere în făgăduința lui Dumnezeu și nu s-ar fi lăsat copleșit de împrejurări, nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat, iar el ar fi fost scutit de multă durere.

5. Compară circumstanțele nașterii lui Ismael cu cele ale nașterii lui Isaac. De ce au avut nevoie Avraam și Sara de multă credință? Geneza 17:15-19; 18:10-13; Evrei 11:11,12.

Ce poți face în mod concret pentru a avea mai multă încredere în promisiunile lui Dumnezeu?

Miercuri, 30 august – Agar și muntele Sinai

6. Ce tip de legământ a vrut să încheie Dumnezeu cu poporul Său la Sinai? Prin ce se aseamănă el cu făgăduința făcută de Dumnezeu lui Avraam? Exodul 6:2-8; 19:3-6; Deuteronomul 32:10-12.

Dumnezeu a vrut să încheie cu poporul Israel la Sinai același tip de legământ pe care l-a încheiat cu Avraam. Există asemănări între cuvintele pe care i le-a adresat El lui Avraam (Geneza 12:1-3) și cuvintele pe care i le-a adresat lui Moise (Exodul 19). În ambele cazuri, a subliniat ce avea să facă El pentru poporul Său. Nu le-a cerut israeliților să promită ceva pentru a obține binecuvântările Sale; nu le-a cerut decât să asculte ca răspuns la aceste binecuvântări: „Dacă veți asculta glasul Meu...” (Exodul 19:5). Cuvintele Sale nu implică neprihănirea prin fapte. Din contră, dorința Sa era ca israeliții să manifeste aceeași credință pe care a manifestat-o Avraam (în cea mai mare parte a vieții!) ca răspuns la făgăduințele Sale.

7. Dacă legământul pe care l-a făcut Dumnezeu cu israeliții pe Sinai este similar cu cel făcut cu Avraam, de ce aseamănă Pavel muntele Sinai cu experiența negativă a roabei Agar? Exodul 19:7-25; Evrei 8:6,7.

Legământul de la Sinai arăta spre păcătoșenia oamenilor și spre remediul oferit de harul îmbelșugat al lui Dumnezeu, ilustrat prin serviciile din sanctuar. Deficiența legământului nu a fost dată de făgăduințele lui Dumnezeu, ci de făgăduințele oamenilor (Evrei 8:6). În loc să răspundă la promisiunile Sale cu smerenie și credință, poporul a răspuns cu încredere în sine: „Vom face tot ce a zis Domnul!” (Exodul 19:8). După patru sute de ani de sclavie în Egipt, israeliții nu aveau o concepție corectă despre măreția lui Dumnezeu și nici despre păcătoșenia lor. Și, la fel ca Avraam și Sara, care au încercat să-L ajute pe Dumnezeu să Se țină de cuvânt, ei au încercat să transforme legământul harului într-un legământ al faptelor. Agar și Sinaiul reprezintă încercările oamenilor de a se mântui prin fapte.

Pavel nu declară că Legea dată pe Sinai ar fi rea sau că ar fi fost desființată. El este preocupat de modul greșit în care se raportau galatenii la Lege. „În loc să-i convingă că e absolut imposibil să-I fie plăcuți lui Dumnezeu prin păzirea ei, Legea a trezit în ei hotărârea fermă de a depinde de resursele personale pentru a-I fi plăcuți. Astfel, ea nu a servit scopurilor harului de a-i conduce pe iudaizanți la Hristos. Dimpotrivă, i-a izolat de Hristos.” – O. Palmer Robertson, *The Christ of the Covenants*, p. 181

Joi, 31 august – Ismael și Isaac astăzi

Pavel face o scurtă prezentare a istoriei lui Israel pentru a combate argumentele adversarilor lui, care susțineau că ei erau adevărații urmași ai lui Avraam și că Ierusalimul – centrul creștinismului iudaic și al Legii – era „mama” lor. În opinia lor, neamurile erau niște urmași nelegitimi. Dacă doreau să devină adevărați urmași ai lui Hristos, atunci trebuiau să devină mai întâi fiii lui Avraam, supunându-se legii circumciziei.

Pavel afirmă că lucrurile stau exact invers. Legalistii nu sunt fiii lui Avraam, ci sunt niște fii nelegitimi, la fel ca Ismael. Prin faptul că își puneau încrederea în circumcizie, ei se bazau pe eforturile lor, cum a făcut Sara cu Agar și cum au făcut israeliții cu Legea lui Dumnezeu la Sinai. Credincioșii dintre neamuri erau fiii lui Avraam nu prin descendență naturală, ci prin descendență supranaturală, ca Isaac. „La fel ca Isaac, ei erau o împlinire a făgăduinței făcute lui Avraam...; la fel ca nașterea lui Isaac, nașterea lor în libertate era un act al harului divin; la fel ca Isaac, ei făceau parte din șirul beneficiarilor legământului făgăduinței.” – James D. G. Dunn, *The Epistle to the Galatians*, p. 256

8. Cu ce se vor confrunța urmașii lui Avraam în această lume? Galateni 4:28- 31; Geneza 21:8-12.

Statutul de copil al făgăduinței i-a adus lui Isaac nu numai binecuvântări, ci și împotrivire și persecuție. Când vorbește despre prigonire, Pavel are în minte ospățul dat în cinstea lui Isaac (Geneza 21:8-10), ocazie în care Ismael l-a luat în râs. Reacția Sarei ne lasă să înțelegem că Ismael și-a bătut joc sau l-a ridiculizat pe Isaac. Poate că purtarea lui Ismael nu pare atât de gravă în zilele noastre, însă ea dezvăluia atitudinea lui de ostilitate profundă într-un moment în care era în joc dreptul de întâi născut. Mulți conducători încercau să-și întărească poziția prin eliminarea potențialilor rivali, inclusiv a fraților lor de corp (Judecătorii 9:1-6). Isaac a întâmpinat împotrivire, dar s-a bucurat de toată dragostea, protecția și favoarea pe care i le aducea privilegiul de a fi moștenitorul tatălui său.

Ca descendenți spirituali ai lui Isaac, nu ar trebui să fim surprinși de faptul că îndurăm greutăți și împotrivire chiar din partea celor apropiați.

În ce fel ai fost persecutat pentru credința ta, chiar și de cei mai apropiați ție? Dar tu l-ai persecutat pe alții pentru credința lor? Gândește-te la acest lucru.

Vineri, 1 septembrie – Un gând de încheiere

Citește din Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, capitolul „Legea și legămintele”.

„Dar, dacă legământul avraamic conținea făgăduința mântuirii, de ce s-a mai făcut un alt legământ la Sinai? În robie, poporul pierduse în mare măsură cunoașterea de Dumnezeu și a principiilor legământului avraamic. Dumnezeu i-a adus la Sinai, unde Și-a descoperit slava, le-a dat Legea Sa și făgăduința unor mari binecuvântări, cu condiția ascultării. (...) Israelii nu și-au dat seama de păcătoșenia inimii lor și de faptul că, fără Hristos, era imposibil pentru ei să țină Legea lui Dumnezeu; și, în mod pripit, au încheiat un legământ cu Dumnezeu. Cu toate acestea, n-au trecut decât câteva săptămâni și au rupt legământul cu Dumnezeu, s-au plecat până la pământ și s-au închinat înaintea unui chip cioplit. Ei nu mai puteau nădăjdui în bunăvoința lui Dumnezeu pe temeiul unui legământ pe care îl călcase; și acum, văzându-și păcătoșenia și nevoia de iertare, au fost aduși în situația de a-și da seama de nevoia lor după un Mântuitor, descoperit în legământul avraamic și preînchipuit în jertfele aduse. Acum, prin credință și iubire, au fost legați de Dumnezeu ca Izbăvitor al lor din robia păcatului. Acum erau pregătiți să prețuiască binecuvântările noului legământ.” – Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, ed. 2015, pp. 374– 375 (371– 372)

BIBLIA ȘI CARTEA PROFETI ȘI REGI – STUDIU LA RÂND

Biblia: Ieremia 24–30

1. Unde scrie prima dată că Iuda și neamurile învecinate aveau să fie supuse împăratului Babilonului timp de șaptezeci de ani?
2. Ce a prorocit Domnul despre uneltele templului care nu fuseseră luate de Nebucadnețar?
3. Unde scrie pentru a doua oară că robia babiloniană avea să dureze șaptezeci de ani?
4. Ce anume avea să înțeleagă poporul lui Dumnezeu „în cursul vremilor”?

Profeți și regi, capitolul 35

5. Ce anume așază Domnul asupra conștiinței făcătorului de rele?